

в системі професійної освіти, усвідомлення ним мотивів і цілей процесу навчання є ядром його професійного становлення. Активізація самосвідомості студента допомагає йому оцінити свої здібності, особисті якості і займатись самовдосконаленням в галузі професійної діяльності. Самосвідомість студента формується на основі розширення знань про необхідні йому як майбутньому фахівцеві уміння і навички, а також з адекватної самооцінки рівня їхнього розвитку. Цьому сприяє ознайомлення студентів із закономірностями формування особистості, розвиток у них уміння аналізувати свою діяльність, визначати свої позитивні та негативні сторони. Найбільш типовими недоліками у самосвідомості студента є суб'єктивізм, упередженість, поблажливість, недостатня самокритичність. У результаті для багатьох студентів характерна відсутність чіткого розуміння безпосереднього зв'язку між сьогодишньою навчальною діяльністю і професійною діяльністю в майбутньому.

Роль посилюючого механізму професійного самоствердження студентів виконують вищі почуття – моральні, інтелектуальні, естетичні. Одним із прийомів особистісної регуляції в процесі самоствердження є ідентифікація, коли суб'єкт уподібнює себе комусь, чиї якості і властивості він прагне перейняти. Цю особливість необхідно повною мірою використовувати у цілеспрямованій виховній діяльності педагогів з метою формування у студентів мотиву професійного самоствердження.

Вельми важливим аспектом професійного самоствердження є також ступінь включеності студента до професійної діяльності в університетський період його життя. Атмосфера, дух університету передається наступною сентенцією: студент, що здобуває спеціалізацію на певній кафедрі, має бути визнаний рівноправним колегою кафедральної спільноти, молодшим, недосвідченим, але – колегою. Відносини партнерства, співпраці – ось у чому повинна проявлятися сутність суб'єкт-суб'єктних взаємозв'язків у кафедральному університетському середовищі.

Викладач повинен узяти на себе функцію більш досвідченого колеги, наставника, який допомагає студентові краще пізнати себе, вибудувати вірних підхід до ефективної фахової освіти та професійного самоствердження.

ЕДИНСТВО ПРОФЕССІОНАЛЬНОГО ОБУЧЕННЯ І ВОСПИТАННЯ В ВУЗАХ

Е.Е. МАНДРИЧЕНКО, магістр, старший преподаватель
*Харьковский национальный университет городского хозяйства
имени А.Н. Бекетова*

Давно известно, что обучение, воспитание и развитие — это три неразрывных составляющих образовательного процесса. Нельзя изолировать одно от другого. Обучение, воспитание, развитие должны быть органическим процессом формирования личности студента.

В современных условиях особый упор следует сделать на единство профессионального обучения и профессионального воспитания, как на процесс формирования профессиональных идеалов, интеллектуального и ценностно-эмоционального отношения индивида к профессиональной деятельности.

Нашим обществом востребована новая личность, ориентированная на общечеловеческие, нравственные и духовные ценности, обладающая такими качествами как самостоятельность, сознательность, ответственность. Мотивация в профессиональном воспитании смещается в плоскость формирования выпускника как сознательного и активного гражданина страны, созидателя.

То есть перед профессиональным воспитанием стоит острая проблема гражданского воспитания.

Гражданское воспитание при этом разделяется на три составляющие: политическое воспитание, правовое воспитание и воспитание патриотизма, что объясняется выделением отношений человека - гражданина к обществу, государству, к стране. То есть, человек-гражданин это активный участник общественно-политической жизни страны, у него развиты и сформированы стремления: к улучшению и защите страны; к соблюдению установленных государством норм поведения. Гражданское воспитание предполагает воспитание думающих, обладающих определенной информацией, критическим мышлением граждан, и самое главное воспитание мировоззрения личности, ценностей, идеалов, ценностных ориентаций, жизненной позиции — убеждений.

Особенно ценным становится развитие таких личностных качеств обучаемых как гибкое мышление, установка на диалог и сотрудничество, критическое отношение к себе, интеллигентность, толерантность.

В период обучения студенты проходят важнейший этап социализации, гражданственности, развиваются их личностные качества. Воспитание - это динамичная, подвижная система, сочетающая в себе традиции и новаторство. И здесь возрастает роль педагога, который устанавливает контакт, налаживает продуктивную коммуникацию, разбирается во внутреннем мире обучаемого, выявляет те потребности и интересы, которыми он уже обладает, помогает понять самого себя, осознать и осмыслить свой потенциал, определить и вербализировать цель собственного развития.